

I. Hezkuntzaren Teoria Libertarioak

I.1 Aurkezpena

Azkenengo belaunaldietan zehar errealitatea era sakonean aldatzeko ardurak galduz joan dela aitortu beharrean gaude. Gaur egungo eszenario soziopolitikoak eta ekonomikoak beste erronka "superfizialagoetan" murgildutak mantentzen gaituen bitartean, gizakiaren esistentziaren helburua eta munduarekiko berezko erlazioaren inguruko kezka desagertuz doa.

Zoriona, hirugarren batek produzitzen dituen objektuetan bilatzen dugu, objektu hauek besteongan bereiztu eta gainetik kokatuko gaituztelakoan. Produktu hauek produzitzen dituen sistemaren parte bihurtzen gara, sistema honek eskatzen dituen adaptazioei so eginez, eta, honetarako hezkuntza eredu funtzesko mekanismo bihurtzen da¹. Gizarte osoa ekintza honi ekiten dio bere bizitza osatzen dituzten atal guztiak eredu honen inguruan antolatuz eta zuzenduz. Sistema honen barruan dagoen gizakia izaten dituen "disfuntzioak" (poza aurkitzeko zailtasunak, frustrazioa, estresa) sistemaren profesionalen esku uzten ditugu, eta sisteman partehartzeko prest gaudenean berriz, sendatu garelakoan gaude.

Gaur egungo gizarteak agertzen duen izaera kolokan jartzea da teoria libertarioen printzipio amankomuna. Ezarritako sisteman partehartzen duten pertsonen askapena du helburu, euren bizitza eta bizimoduaren kontrola berreskuratzeko. Baina askatasuna (bai bitarteko eta bai helburu gisa ulertuta) berrekonkistatzeko prozesuan gizakia hezitua izan behar da askatasunean, gauza arrotz bihurtu ez dadin, identifikatzen jakin dezan, eta propioa eta komunitatearena babesten ikasiko duelakoan.

Hezkuntza da beraz, askapen honetarako giltza.

Badira eskola, teoria eta pentsalari anitz, mendeetan zehar ezarritako hezkuntz eredu nazionalen ahuleziak eta ezaugarriak kritikatu, eta eredu alternatiboak planteatu eta praktikara eramateko aukera izan dituztenak. Hezkuntza motari eginko kritika hau, gizarte motari zuzenduta zegoen, eta gizarte hobeago bat eraikitzeko lehengo esteka gisa eratu egin ziren alternatiba pedagogikoak.

¹ "Kapitalismoaren estruktra hierarkikoak exijitzen zuen eta exijitzen du langileak izaera karakteristiko espezifiko batzuk izatea. Lantegiaren (edo beste lan motaren) aspergarritasuna eta monotonia soportatzeko hezitu behar ziren, ala nola beren organizazioari zintzo-zintzo obeditzeko. Langileek puntualak, zintzoak, pasiboak izan behar ziren. Gainera, bere enplegua eta pozizioa irrikaz hartzeko prest egon behar ziren." (Francisco Ferrer i Guardia)

"Hezkuntza nazionala abertzaletasun berekoi bat eta Estatuaren potere ekonomiko eta politikoari so egiteko erabiltzen da." (Goldwin)

"XX. mendeko eskolak autoridade anonimo tipo bat garatu egin dute, zeinak ikaslea prestatzen du gizarte propagandistiko eta burokratiko baten manipulaziorako. Eskola tradizionalak autoridade zuzenaren (open authority) adibide argia ziren: irakasleak bere poterearen bitartez ikasleei enfrontatu egiten zen; era honetan, ikasleek poterearen iturriaren kontzientzia zeukaten. XX. mendean ordea, autoridade forma anonimoak sortu egin ziren teknika psikologiko sofistikatuagoen bitartez. Kontrol forma hauek manipulazioaren izaera eta kontrol iturriaren identifikazioaren ulermena zaildu egin dute." (Spring)

Badirudi pentsalari eta erreboluzionario hauen izenak gutxitzen doaztela mendeak joan ahala, eta beraz arrakasta gutxi izaneko teoriak direla, baina errealtateak, eta errealtatea gaur egun dugun hezkuntza eredua dugu, esaten digu zenbat ekarpen eta influentzi hartu izan diren teoria eta praktika alternatibo hauetatik².

Sozialista Utopikoetatik hasita, Fourier, Robin, Saint Simon, Cabet, Godwin, eta Owen XIX. mendearen lehenengo erdian, gure garaiko Paulo Freyre, edo Silvio Gallo, beste batzuen artean, pentsalari ugari izan dira hezkuntza eredu alternatiboak garatu dituztenak. Sozialista utopikoen oinarrizko ideietako bat Godwin-en hitzetan aurkitu dezakegu: *“Bai emakumea eta bai gizona haien lehen haurtzarotik informazioak era pasibo baten barneratzen ez ohitzea, baizik eta hauek eztabaidatzen, kontrolatzen, egiaztatzen, eta erroreak kanporatuz egiarekin baino ez geratzea.”* Hau ez da bakarrik Sozialista Utopikoen pentsamoldearen karakteristika, baizik eta Pedagogia Libertarioaren printzipio generatzaileetako bat.

Teoria eta esperientzia guzti hauek ez dira Teoria Libertarioen barruan kokatuko. Ala ere, oinarrizko printzipio eta balore asko konpartituko dituzte.

Bestelako pedagogia alternatibo hauen adibideak dira Freinet-en teoriak, Rousseau-ren ideiak hezkuntzaren inguruan, Makarenko soviatarren metodoak, John Dewey-ren demokrazia vitala, edo Neill-en planteamenduak Summerhill-en (pedagogia psicoanalitikoetik datorrena, eta aurrerago landuko duguna).

Hezkuntza teoria alternatiboen espektrua zabala eta aberatza da beraz, baina, eszepzioak salbu, Hezkuntzaren teoria libertarioak izango dira bereziki gure aztergaiak hurrengo lerroetan.

I.II Printzipio amankomun batzuk: Antiautoritarismoa, Hezkuntza integrala, eta Autogestio pedagogikoa.

Teoria eta izen konkretuetan sartu baino lehen baina, Pedagogia Libertarioaren printzipio eta kontzeptu batzuk aztertu nahiko nituzke.

Antiautoritarismoa

Paradigma anarkistaren³ ezaugarri zentrala dugu hau, eta Hezkuntza libertarioa beren planteamendo soziopolitikoekin bat egiten du.

Autoritarismoa aurkitzen dugu instituzio eta akzio hezitzaileetan, hezituak barneratu eta beren bizitzan zehar zabalduko duelakoan. Paulo Freire-k bere *Zapalduaren pedagogian* zehatzago azaltzen duen bezela “Hezkuntza Bankarioaren” kontzeptuaren bidez, hau izango litzateke sistema kapitalistak erabiltzen duen mekanismo bat zapalduen emanzipazioa ekiditzeko.

Autoridade honen kontra hezitzea, sumisioa saiestu eta autonomia eta askatasunaren ikasketa garatzea izango dira gizarte libertario baten eraikitze-penerako oinarrizko aspektuak.

Konbenigarria izango litzateke argitzea anarkismoak izaera negatiboa duen Autoridadearen kontra egiten duela, hau da, potere erlazio arbitrarioetatik jarotzen dena, eta obediartzat behartzen duena sumisioa lortzeko.

² Partehartzea Hezkuntzan, Hezkuntza ez-formala, Hezkuntza zentruen autonomia, Hezkuntza popularra, eta Hezkuntza erreformak ezin dira bere osotasunean ulertu proposamen libertarioak izan dituzten ekarpenak kontutan izan barik.

³ “El paradigma anarquista de la Educación” liburuan, Silvio Gallo-k Anarkismoa paradigma gisa aurkeztzen du, analisi soziopolitikoarako paradigma gisa alegia, errealtatea aztertzeko teoria ezberdinen erabilera hartzen dituelako barne momentu historiko eta sozialaren arabera.

Beste mota bateko Autoridadea dago, tipo moralekoa esango dugu, pertsona jakin batzuen jakinduria eta hauek sortarazten duten lilura (eta ez sumisioa), autoritate "positibo" bezala ulertzen dena, hezituaren garapen autonomorako lagungarria delako.

Hezkuntza ez-autoritario batek hezitua hezkuntza erlazioaren zentruan jarriko du (izaera paidozentrikoa izango du). Hezkuntza ez da pentsatuko irakaslearen autoridadetik, baizik eta ikaslearen interes eta askatasunetik. Pedagogia antiautoritarioaren helburu nagusia hezituak bere bizitzaren jabe izatea eta zapalduak eta explotatuak izateari uko egitea da.

Helburu hau lortzeko teoria libertario ezberdinak bide ezberdinak aurkesten dituzte, errespetu absolutua defendatzen dituztenengandik, nun irakaslea ezin du ezer inposatu ikasleari; askatasuna eta autonomiaren konstrukzioa pausuz pausu egin beharreko prozezu bezela ikusten dutenentzako. Amankomunean duten baieztapena zera da, askatasuna askatasunaren bidez eraikitzen dela, eta bakarrik aske izaten irakasten duen hezkuntza baten bitartez eratu daitezkeela pertsona libreak.

Hezkuntza integrala

Gizaki bakoitzak berezko dituen fakultade fisiko eta intelektualak garatzeko eskubidean oinarritzen da. Gizarte ez egalitarioak, lan intelektual eta manualaren arteko bereizketa egiten dute. Hezkuntza libertarioa, lan manuala eta intelektualaren arteko banaketa hau sahiestu nahi du.

Banaketa honen adibiderik argiena gizarte kapitalistan dugu, iraultza industrialaren ondorio bezala. Banaketa honen ondorioz, langilea kalteturik ateratzen da lan mekanikoak eragiten dion alienazioaz.

Kibutz-en esperientzietan sakontzea gomendagarria iruditzen zait aspektu hau landu nahi duenarentzako, nahiz eta teoria libertarioengandik urrun ibili, eta beraz ez garen honetan murgilduko momentu honetan.

Autogestio Pedagogikoa

Praktika hezitzaile autogestionatua dela esango dugu hezkuntzaren kontrola eskola bat osatzen duten gizabanako edo talde hezitzailearen ardura denean.

Honek zera suposatzen du:

- Gune hezitzaileak eraikitzekeo kapazidadea duela (eskolak, ateneoak).
- Ikasketen autoorganizazioa talde honen eskuetan dagoela (irakasle eta ikasleak barne).
- Ikasketen eta ikasketa prozezuaren autogestioa, ikasleen ahaleginen bitartez (autodidaktismoa), ikerketa, eta lan-talde tekniken bidez garatzen dela.

Eskola anarkista batetan ez dute eraginik Estatuaren edo Eleizaren aurreeskakisunak. Curriculum-a eskola osatzen duen talde berak definitzen du, zeinak pertsonen heziketa askerako baliogarriak diren ikasketak zeintzuk diren erabakiko du.

Printzipio eta kontzeptu hauetan oinarrituko dira teoria eta Eskola libertario ezberdinak. Esan dugun bezala, badira beste esperientzi teoria libertarioak aparte, ezarritako hezkuntza sistema zalantzetan jartzen dutenak, eta printzipio hauetariko batzuk konpartitzen dituztenak.

I.III Teoria libertario batzuk. Autoritarismoaren ukapena: Gizabanakoaren autonomia eta askatasunaren errespetu absolututik, gizabanakoaren moldaketa legitimora komunitatearen esku⁴.

Silvio Gallok, Askatasuna abiapuntutzat, edo helburu gisa, onartzen den arabera sailkapena egingo du teoria libertarioen artean:

- Tendentzia Ez-Direktiboak
- Tendentzia Soziopolitikoak edo "Mainstream"

Tendentzia Ez-Direktiboak: Askatasuna, berezko karakteristika naturala.

Tendentzia honek gizabanakoa abiapuntu bezala hartzen du edozein akzio hezitzailearentzako⁵. Horregaitik esan dezakegu, teoria soziopolitikoak dituzten pozizio komunitarioekin alderatuz pozizio indibidualista duela.

Tendentzi honen arabera, heziaren askatasuna absolutua da, eta hezitzailearen eginkisuna gizabanakoaren garapen naturalari afektatu ahal duen edozein influentzi koaktibo sahiestea izango da.

Gararapen natural hau, ontzat ematen da, edo behintzat, ez txarra bezala. Gizarte helduaren influentzia represiboak dira haurrak hirozen dituztenak.

Rousseau-rekin kompartitzen dute hurrengo teoria: gizabanakoa ez da kapaza arrazoitzeko neraberaino, eta beraz, edozein dogmatik aldentzea beharrezkoa da manipulazioa ekiditzeko.

Premisa hauetatik abiatuta hiru teoria aurkeztuko ditugu: Stirner –en planteamendu anarko-indibidualistak, Neutralismo Pedagoikoa, eta Tolstoi-ren hezkuntzaren inguruko ideiak.

- Max Stirner –ren teoria anarkista-indibidualista

"Gizartearen arazo nagusia gende edukatuaz beteta dagoela da, gende askearen ordez"

Marx Stirner-en teoria jarrera arradikalena da teoria ez direktiboen artean. Gizabanakoa planu absolutu baten jartzen du eta gizartearengandik datorren edozein influentzia kritikatu, eta ilegitimotzat jotzen du.

Gizabanakoa beraren behar eta desioei lehentasuna eman beharko litzaiekela esaten zuen, ezagupen eta sinismen gaineratik. Hezkuntza metodoa, sinismen aukeraketa pertsonala ahalbidetu beharko zuen.

Hezkuntzaren kontra egin zuen ere, eskola, sumisioa ikasteko gune bat zelakoan, lehenengo instituzio bat zeinak eleizarako, Estaturako, partidurako, e.a prestatzen duena. Hezkuntzaren azkenengo helburua gizakiaren ukapena da, irakaslearen figura errepresiboaren barneraketaren bitartez: "Egia esanez, eskola irakaslearen izaera daramagu gure baitan, beste hitzetan esanda, polizia eta gendarmearena."

⁴ Ikastaro honetan Francisco José Cuevas Noa Sevilla-ko unibertsitatearen pedagogia irakaslea prestatutik doktorego tesian⁴ aurkeztzen duen eskema teorikoan oinarrituko gara. Ikastaroaren iraupena dela eta, aproposa iruditu zait eredutzat aurkeztzen dituen teoriengatik haritzea, beste pentsaera eta korrante batzuk esagutzeko grina sortarazi ahal duelakoan. Biziki animatzen zaituztet zeuen ikerketa eta jakinmin pertsonala azetzen jarraitzea agur esaten dugunean elkarri.

⁵ Rousseau-ren "Emilio"-n agertzen diren planteamenduen eragina dute, beti ere, bere pozizio liberalari kritika eginez.

Stirnek ez zuen garatu detailekin dogmetatik aske den hezkuntza lortzeko era, baina gizabanakoa dogmetatik askatzeko beharra aspimarratu egin zuen, Estatua "berekioen sindikatu" batengandik ordezkatua izateko. "Berekioen sindikatu" hau, bere behar konkretuengandik aldentzen diren abstrakzio batengandik sakrifikatzen ez diren pertsonengandik osatuta egongo litzateke.

Eskolari ematen zion papera ez zen instruitu eta zibilizatzearena, baizik eta espiritu askeak sortzeko kreatibitatea bultzatzen duenarena.

- Neutralismo pedagogikoa (XX.mendearen hasiera)

"Eskola, ezin daiteke, eta ez da izan behar ez errepublikanoa, ez masonikoa, ez sozialista, ez anarkista, eta eraberean, ezin daiteke eta ez da izan behar erlijiosoa."

Korronte hau Anarkismo Espainiarraren baitan eman zen pasaden mendeko hasieran. Bere planteamendua zera da: hezkuntza, neutrala izan beharko da balore eta edukiei dagokionez, edozein transmizio ideologikotik aldeginduz (baita anarkista ere) ulertzen duelako ikaslea, askatasunean hezituta, bere askapenerako bide egokia aukeratuko duela.

Neutralismoaren pentsalari eta zabaltzaile aipagarrienak Ricardo Mella Cea eta Eleuterio Quintanilla izango dira.

Mella-ren ideien artean funtzesko papera izango du gizabanakoaren defentza, ez zentzu berekoi eta burges batean, baizik eta zentzu libertarioan: Estatuak anulatzen bait ditu pertsonen ezaugarri ezberdinak, eta gizabanakoei bere bizitzaren jabe izatea sahiesten du. Mella-rentzat helburua ez du bitartekoak justifikatzen, eta beraz, "askatasuna, askatasunaren bidez irakatziko da, solidaritatea solidaridadearekin, eta berdintasuna berdintasunarekin."

Egitate eztabaida ezin irakatziko dituen Hezkuntza baten alde egingo du, zientzia esperimentalaren bidez frogatu daitezkenak, eta teoria esplikatzaile ezberdinak azaltzen dituen, hoietakoa bakar ez bat egiazat emanez, dogmatismoa sahiesteko. Haurrari askatasun osoa uztean datza, berak erabaki dezan zein da berarentzat egokiena.

Hezkuntza beraz, "antidogmatikoa" izan behar da, edozein adoktrinamendutik aldenduz, eta askatasun indibiduala errespetatuz.

- Leon Tolstoi-ren ideiak hezkuntzaren inguruan: Yasnaia Poliana eskola.

Tolstoi (1828-1910)errusiarrak bere bizitzaren azkenengo urteotan anarkismo kristau, eta ez biolento bat praktikatu egin zuen, esfera pedagogikoan haurren askatasuna azkenengo ondorioetaraino onartzera eramanez zuena.

Leon Tolstoi ulertzen du gizakia naturatik urbil dagoenean zoriontsua dela. Zibilizazioa, bestalde, garapen espirituala oztopatu egiten du.

Honela, ikasleen natura ugerdo eta zalapartatsua moderatzeko erabilitako edozein tresna naturaren kontrakoa izango da.

Irakaslea argi izan behar du bere papera ikaslearen lagunkidea izatea dela, haren indibidualitatea errespetatuz. Egiazko irakaslea ez da bere titulu eta diplomekin neurtzen, baizik eta etengabeko hezitzearen boluntateagaitik. Tolstoi-k proposatzen duen eskola motarentzako ekstrakzio popularreko irakasleak formatzea beharrezkoa da.

Eskolaren funtzioa instruitzearena izango da, ez hezitzearena, hau da, ezagupen baliogarriak hornitzen dituen. Ideal tolstoianoa, eskola popularra eta irekia, ez koertzitiboa, eta giza natura errespetatzen duena, Yasnaia Poliana eskolan praktikara eramango da.

Tendentzia Soziopolitikoak: Askatasuna helburu gisa

Paradigma Anarkistaren beste puntan Hezkuntzak eduki sozial indartsua izan behar duela defenditzen duten teoriak ditugu. Planteamendu hauek ez dute askatasun indibiduala ulertzen askatasun sozialarekin bat baldin ez badao lotuta. Askatasuna *ez da ezaugarri natural bat izango oraingoan, soziala baizik* (Bakunin). Askatasuna, burutu beharreko helburu bat izango da, ez bitartekoa.

Punta honetan, hezkuntzaren izaera politikoa nabaria da. Hezkuntza neutralik ez dela esistitzen ulertzen da guztiak gizakiaren ideia batetan oinarritzen direlako, gizartearen kontzepzio baten, eta beraz, hezitzaileak giza modelu baten arabera definitu beharra dauka.

Hezkuntza anarkista kompromesu moral eta politiko baterako hezitu behar du, zeinak eraldaketa soziala bultzatzen duen. Ezin du ideologia transmititzeari uko egin, (hau ez du esan nahi "dogmatizatzeari"), bestela, gizarte kapitalistak berea inposatuko duelako hezitetan.

Talde honetan ere planteamendu ezberdinak aurkituko ditugu. Gizartean pozizio bat hartzea errazten dituzten izaera zientifiko eta arrazionalen ikasketen oinarritzko *corpus* bat planteatzera murrizten direnetatik (hezkuntza arrazionalista); Estatu eta Kapitalaren kontra dauden borrokalari sozialak heitzeko enfrontamenduaren pedagogia baten alde egiten dutenen arte.

- Bakunin-en hezkuntzaren teoria

"Guk ez gara herriaren aurrekariak, aurrebideratzaileak baizik. Hezkuntza, gizabanako bakoitzak duen energi erreboluzionarioa pizteko laguntza zuzen bat izan beharko da."

Teoria hau ulertzeko, garrantzitsua da Bakunin-en abiapuntu materialista: "libre albedrio" eta probidentzi dibinoaren kontzeptuen kritika zorrotza egiten du, giza-bizitzaren alienazioaren erresponsabletzat jotz.

Gizabanakoaren natura ez da berez askea izatea, baizik eta askatasuna borrokatuz lortzen du. Bere boluntatearen bitartez, eta beste lagunkideekin batera lortzen den konkista sozial bat da askatasuna.

Bakunin, erreboluzioa lortzeko hezkuntza oso garrantzitsua dela ulertzen du, transformazio soziopolitiko haundiak konpartitutako ideien mogimendu batek atzetik dutenean bakarrik lortu eta mantentzen direlako. Herriaren heziketa, beraz, estuki erlazionatuta dago bere emanzipazio sozial eta politikoarekin. Baina, instrukzioa, Bakuninek azpimarratzen du, ez da herriaren adiestramentorekin konfunditu behar.

Metodo pedagogiko gisa Bakunin-ek *continium* bat aurkesten du autoritatetik askatasun osora doana. Haurrak autoritate printzipio batetik abiatuta hezitu behar direla dio, oraindik inteligentzia garaturik ez dutelako.

Autoridadea, arrazoiaren oinarritzen da, eta ez printzipio metafisiko, teologiko edo juridikoetan. Autoridade hau gutxituz joan beharko da heziketa aurrera doan ahala eta askatasun gradu haundiago bat lortzen da. Beraz, autoritate horren funtzio bakarra, haurra askatasun osorako prestatzea izango da. Honetarako boluntate firme bat eta autokontrola inkulkatuko da haurran, haurtzaroaren kapritxo eta desioak etengabe asetzean oinarritzen diren beste teoriaren kontra.

- Ferrer i Guardiaren planteamendu hezitzaileak (XX.mendearen hasiera)

Esaguna batez ere bere Eskola Modernoa-gaitik, bere ideia pedagogikoak hezkuntza razionalistaren korrontearen bizkarhezurra eratu zuten.

Ferrer-ek izaten dituen influentziak anarkismotik, positibismotik, eta XIX eta XX.mendeko askepepsamendu laiscistatik etorriko dira. Planu pedagogikoan, Paul Robinen Hezkuntza integrala, Rousseau, Tolstoi, eta Sebastian Faure-ren planteamenduak batzen ditu.

Hezkuntza, arazo politikoa da Ferrer-entzat. Garai hartako hezkuntza modeluak (Hezkuntza sistema laiko Estatala estilu frantzesak bezela, edo hezkuntza erlijioso) ez dira bere gustokoak Estatu eta kleroaren interesei so egiten dutelako.

Bere aburuz, gobernuen bapateko interesa hezkuntza klase populaterrara zabaltzeko interes konkretu batzuk obeditzen ditu: Empresekin euren produkzioa hobetzeko beharrezko zuten eskulan kualifikatua. Horrela izanik, errealitatean Eskola Estalak dominazio burgesaren bitarteko bat da langile klasea kontrolatzeko; eta Hezkuntza Konfesionala, herriaren askapena ekiditzeko siniskeri erlijiosoak inkulkatzen dituen metodoa.

Manipulazio politiko honi aurre egiteko Ferrer i Guardia esaten du hezkuntza “zientzia positiboetan” oinarritu behar dela, arrazionalak, eta zientifikoak. Zientzia, arrazoi naturalaren zerbitzura egon beharko da (bizitzaren behar naturalak), eta ez burguesiaren arrazoi artifizialearen menpe.

Horregaitik, eskolaren eginbehar printzipala, haurrak ekonomiak sortarazten dituen desoreka sozialak, erlijioen faltsutasuna zientziaren aurrean, abertzaletasunaren eta militarismoaren errorea, eta autoritatearen aurreko sumisioa suposatzen duen esklabitatea.

Ferrer-en ideario pedagogikoa eskolan kontzientzia soziopolitikoa sorketaren alde egiten du, nahiz eta Eskola Modernoaren inguruan idatzitako liburuan esan haurraren inteligentzia eta askatasuna errespetatu behar zirela, eta irakasle on bat heldu bezela zeukan ideietatik preszinditzeko kapazitatea duela.

Azken finean, natura haurran aske operatzen uztean datza, errepresio barik, baino azkenengo helburua umearen garapen honetarekiko errespetua erreboluzio sozialarekin konprometitzen diren pertsonak formatzera bideratuko dituelakoan.

Heziketa arrazionalistaren baitan sexu eta klaseen koedukazioa paper garrantzitsua beteko du. Ferrer, emakumeak jasotzen duten erreprezioaz jabetu egiten da, eta neska eta mutilak batzea klasean biharamuneko berdintasuna ekarriko duela ulertzen du.

Bestalde, klaseen koedukazioa, gizaki guztiak berdina izango garenen gizartearen aurrekaria bezala aurkestu nahi da. Izan ere, aberatzen eskola pribatuetan pribilegioen kontzerbazioa irakasten baldin badizkiete, eta haur txiroentzako eskoletan klaseen borroka eta amorrua irakasten bada, gaztazka aurrera jarraituko du. Horregaitik, gure pedagogiak haur txiro eta aberatzen hezkuntza gomendatzen du, haurrak, gizakiak izaten ikasi behar dutelako lehenengoz, helduak izatera ailegatzeko direnean errebelde bihurtzeko. Amodio, urbiltasun politiko, edo gorrotorik ez aurrerantzean datza; hauek hezituen berezkoak bait dira.

Haurren hezkuntza, euren behar fisiko, intelektual, eta moralak asetzeko balio izango du. Ezin zaizkio ordenu soziala mantentzeko balio duten ideirik impositatu. Ikaslea, prozezu hezitzailearen zentruan dago hemen ere (paidozentrismoa).

Horregaitik, zigor eta sarien logika beren zentzua galtzen du eskola arrazionalistan, eta jolasa eta eskulana garrantzia hartuko dute prozezu hezitzailean, jolashauek, geroago lan ez-alienatuan bihurtuko dira.

- Deseskolarizazioaren teoria

1960.urtetik aurrera hezkuntza zientzien baitan indarrarekin berpiztuko dira gizarte kapitalistaren interes eta baloreekiko lotura agertuko duen eskolaren aurkako kritikak, eta batez ere eskola mota honen funtzio adiestratzailearen kontra, gizartearen forma ez-ekitatiboaren kultura transmititzaile gisa.

Eskolaren “heriotza” eskatzen duen teoria anarkista da hau. Pentsamendu lerro honen baitan teoriko ezberdinak aurkitzen ditugu: Paul Goodman, Everet Reimer, Ivan Illich, Andersen danimarkarrak, Hansen eta Jansen (“El libro rojo de la escuela”-ren autoreak), Fachinelli, Murat,...etc.

Teoriaren fundamentuak Ivan Illich-ek deskribatzen ditu “La sociedad desescolarizada” obran. Autoreak, instituzioei eginiko kritika honetaz abiatzen da: Instituzioak, oinarrizko beharrak asetzearen irudiketaren azpian, asistentziatik dependentsirako pausoa ematen hari dira, eta ondorioz, kustodia eta kontrolerako.

Eskola, pertsonak euren ikasteko berezko kapazidadetik banantzen amaitzen du, kapazidade hau instituzioen eta espertuen autoritatearen menpe egoten amaitzen du, hau da, teknokraziaren menpe. “Gizartearen zerbitzuan egoteko eratu izan diren instituzioak, azkenean beren kontrolpetik aldentzen dira, gizakia euren zerbitzura jarritz” hau izango litzateke Ivan Illich deituriko *Instituzioen kontraproduktibitate espezifiko*a.

Hezkuntzan inbertitutako aurrekontuen dirua gero eta haundiagoa izan arren, gero eta gutxiago dira honetaz baliatzen direnak, pribilegiatuak izango direlako, azken finean, hezkuntzan denbora gehiago inbertituko dutenak, eta diru gehiago kontsumituko dutenak: Heziketaren azkenengo eskaloiak (unibertsitatea, masterrak, doktorego programak...) diru gehien kostatzen dutenak dira.

Honen ondorioz, esango du Illich-ek, hezkuntzaren sistemaren ondorioz injustizia sozial eta ekonomikoak bizirauten dute.

Gauzak honela, Deseskolarizazioaren teorikoek beste eredu bat proposatuko dute: Teknologia eta heziketa baliabideak jendearen esku jartzea proposatzen dute. Eskola, bizikidetasuna eta alaitasuna estimulatzen dituzten unitateengandik ordezkaturiko luke, derrigorrezko izaerarik (hau da, klaseetara joateko beharra) ez dutenak, eta batez ere baliogarritasun publiko bat dutenak. Kasu honetan, bizitarako benetan erabilgarriak diren ikasketak eta behar bezain beste informazioa bermatzen duten *Habilidateen lonjak* edo *Esagutzen elkartrukerako guneak* bezala funtzionatuko lukete. Zerbitzu hauek, hezitzaile profesionalen talde bat gestionatuko luke, Adibidez, informazio-zentru batek ahalbideratuko luke “berdinen” arteko topaketa, liburu, ekipu informatikoetara ailegaeraztasuna bermatuko luke; Zentru industrialetara bisitak egiteko antolatzaile eta koordinatzaile lanak egingo lituzke, lanbide ezberdinek ikasketen eskaintzak, eta aktibitate komunitarioen informazioa eskainiz.

Horrela, heziketa formalaren deseskolarizazioa emango litzateke, eta hezkuntza informala eta hezituen kapazidade autodidaktikoen berbalizazioa.

Heziketa aukerak ekitatiboak bihurtzeko modua, dio Illich-ek, Heziketa-kontu pertsonalen banaketarekin konponduko litzateke, bakoitzak gehien interesatzen zaion heziketa zerbitzuan erabiltzeko.

Illich eta Reimer-entzako, dena dela, deseskolarizazioaren proposamen honek ez ditu gizarte estrukturak aldatuko berez, baizik eta aldaketa sozial sakonekin batera eman beharko da. Eta honetarako, hezkuntza, eta es eskolarizazioa oso garrantzitsua da.

Teoria berdinen barruan, Goodman-ek planteamendu ez hain arradikal bat plazaratuko du. Eskolaren kontserbazioa proposatuko du zenbait adin-maia eta zirkunstantzietan. Izan ere, hezkuntza komunitate batek eskainitako bizi-esperientziei (Hezitu eta hezitzaie tradizionalaren arteko konbibilitate) landu beharreko esperientziak zirela zioen.

Eskola alternatibo edo palaleloen aldeko zen beraz: Txikieneztat, eskolaren desentralizazioa proposatzen zuen, etxe edo unitate txikietan, nun asistentzia derrigorrezkoa ez da, eta nun borda defizitarioekin konektaturik egongo litzatekeen, umeak bizpahiru hilabete urtean hortxe pasatzeko aukera izanik.

Heziketa teknikoak Empresen esku egongo litzateke, formazio zuzen baten bidez ikasleek autogestian jansteko aukera zutelarik.

Azkenengoz, Unibertsidadea ere deszentralizaziora joko luke ere, ikasketak talde autonomoen sare bat osatuz, 68.eko Maitzan ikaslegoaren aktibidadea antolatu zen modura.

Era honetara, benetako hezkuntza, hau da, autodidaktismoa edo heziketa autonomoa, gizarte berri batetan eman ahalko litzateke: Hiri hezitzailearen utopiaren barruan alegia, non hiriaren sektore guztiak eta helduek funtzio hezitzaile bat beteko luketen.

Ikastaroa: **Irakaskuntza metodo alternatiboak**
Hitzaldia: **Hezkuntza libertarioa**
Irakaslea: **Tania Martinez**
Data: **2008ko uztailaren 23-24**

GAIAN SAKONTZEKO ASMORIK...?

- Ateneo Enciclopédico Popular ED. "Francesc Ferrer i Guardia, L'Escola Moderna". Barcelona.1991.
- Bakunin,Kropotkin,Mella,Robin,Faure. "Escritos anarquistas sobre educación".ED.Zero. Madrid.1986.
- Barrancos, Dora. "Anarquismo , Educación y costumbres, en la Argentina de principios de siglo".ED. Contrapunto. Buenos Aires.1990.
- Berge,Andre."La libertad en la educación". ED. Morava. Madrid, 1972. (183 orri.)
- Blas de Ezquerro, Yolanda y otros."Pioneros,educación en libertad".ED.Popular.S.A.Madrid.1989.
- Brunelle,L."¿Qué es la no directividad?".ED.Narcea.Madrid.1975.
- Cano Ruiz, B."El pensamiento de Miguel Bakunin". ED. Mexicanos Unidos. México.1978.
- Cardona,A."La utopía perdida".Trayectoria de la pedagogía libertaria.Barcelona.1977.
- Carrasquer,F."Una experiencia de educación autogestionaria" Barcelona.1981.
- Celma,Jules."Diario de un educador".ED.La flor.Buenos Aires.1972.(170 orri.)
- Ciabati,Patrizia."Contraescuela".(Alumnos de Barbiana). ED.Lee y discute.Madrid.1973.(86 orri.)
- Copparoni,Edna."Edgardo Riceti Maestro y Luchador social." 12 años de educación libertaria en Sabadell. (España)1927-1939. ED.Reconstruir.Colección Perfiles.Buenos Aires.(Argentina).1992.
- Díaz,Carlos y García, Felix."Ensayo de pedagogía utópica".ED.Lee y Discute.Madrid.1975.(60 orri.)
- Díaz,Carlos."Manifiesto libertario de la enseñanza".ED.La Piqueta.Madrid.1978.
- Díaz Hernández,Carlos."Escritos sobre pedagogía política" ED.Marfil. Alcoy.1973.(262 orri)
- Echeverria, Javier."Escuela y concientización".ED.Lee y Discute.Madrid.1974.(101 orri.)
- Fernández Cortés, F."Escuela viva".ED. Lee y Discute.Madrid.1975.(167 orri.)
- Fernández Cortés,F."La asamblea en la escuela" ED.ZYX.Madrid.1977.(192 orri.)
- Ferrer i Guardia,F."La escuela moderna".ED. Lee y Discute.Madrid.1976. (216 orri.)
- Ferrer i Guardia,F."La escuela Moderna".ED.Tusquets.Barcelona.1978.(266 orri.)
- Ferrer i Guardia,F."La escuela Moderna".ED.ZXY.Madrid.1979.(191 orri.)
- Ferrer i Guardia, F."Un revolucionario que no hay que olvidar".ED.Vulcano.Barcelona.1973.(70 orri.)
- Ferrer,Sol."Vida y obra de Francisco Ferrer".ED.Caralt.Barcelona.1980.
- Freire, Paulo."Educación liberadora".ED.Lee y Discute.Madrid.1973. (83 orri.)
- Freire, Paulo."Conscientizacao".ED. Moraes. Sao Paulo.1991.
- Freire, Paulo."A Educacao na Cidade".ED. Cortez. Sao Paulo.1991.
- Gallo,Silvio."Pedagogía do Risco".ED.Papirus Editora. Sao Paulo.Brasil.1995.
- Gilliard,Edmond."La escuela contra la vida".ED.Betacuatro. Valencia.1973.(96 orri.)
- Girardi,J."Educación burguesa y educación libertaria".ED.Alianza.1977.
- Goddman,Paul."La des-educación obligatoria".ED.Fontanella. Barcelona.1973.
- Gómez Pérez,rafael."Represión y libertad".ED.Eunsa. Madrid.1975. (188 orri.)
- Grieger, Paul."Renovación pedagógica en la escuela". ED.Bruño.Madrid.1973. (199 orri.)
- Guedez,V. "Educación y proyecto histórico pedagógico". ED. Kapelusz.Venezuela.1987.
- Hemmings,R."Cincuenta años de libertad". ED.Alianza. Madrid.1975.
- Illich, Ivan."¿Para qué sirve la escuela?".ED. Búsqueda. Argentina.1973.(80 orri.)
- Kohl,R. "Autoritarismo y libertad de enseñanza ".ED. Ariel. Barcelona.1981.

- Ludojoski,Roque Luis. "El autogobierno en la Pedagogía".ED.Guadalupe.Buenos aires. 1969.(295 orri.)
- Mella,Ricardo."Ideario". ED. C.N.T.Tolouse.1975.(296 orri.)
- Mella,R."Cuestiones de enseñanza libertaria".ED.Zero-Zyx. Madrid.1979.
- Neill,A.S."Corazones, no sólo cabezas en la escuela". ED. Mexicanos Unidos. México.1975.(163 orri.)
- Neill, A.S."Summerhill".ED. Fondo de Culrura económica. México.1976.(302 orri.)
- Neill,A.S."Autobiografía.¡ Neill, Neill, orange peal!".ED. Fondo de Cultura Económica.México.1976.(402 orri.)
- Neill,A.S."El nuevo Summerhill".Compilado por Albert Lamb.ED. Fondo de Cultura Económica. 1ª edic. Espania.1992. 2ª edic. México.1994.
- Noja Ruiz, Higinio."La armonía". Alginet. 1923. ED. Virus.Barcelona.1996.
- Parera,Arturo."Cauces de la revolución : ¡La escuela emancipadora!". ED.Arturo Parera. Hospitalet(Barcelona).1979.
- Peirats Valls, José. "Anarquismo". ED. Madre Tierra. Móstoles.1991.(51orri .)
- Piaget,J. Y Heller, J."La autonomía en la escuela". ED.Losada. Buenos Aires. 1968.(192 orri.)
- Popenoe,Joshua."Summerhill". ED.Laia.Barcelona. 1975.(135 orri.)
- Reimer, Everett. "La escuela ha muerto".ED. Barral. Barcelona. 1973
- Rodrigues, Edgar. "Pequeño diccionario de ideas libertarias". ED. CC Editores Irola.Río de Janeiro. (Brasil). 1999.
- Rodrigues, Edgar. "A nova aurora libertaria (1945-1948)" ED. Achiamé. Sao Paulo.(Brasil). 1992.
- Rodrigues, Edgar. "Os libertarios". ED. Vozes. Petrópolis (Brasil). 1988.
- Rogers, C."Libertad y creatividad en educación". ED. Paidos. Barcelona 1982.
- Rogers, C. "El proceso de convertirse en persona". ED. Paidos. Barcelona 1993.
- Saraceno, Chiara. "Experiencia y teoría de las comunas infantiles". ED. Libros de confrontación. Pedagogía 5. Barcelona.1977.(382 orri.)
- Seguier, Michel."Pedagogía de la responsabilidad". ED. Marsiega.Fondo de Cultura Popular. Madrid.1974. (114 orri.)
- Schmid, J.R."El maestro-compañero y la pedagogía libertaria". ED. Libros de confrontación. Pedagogía.1.Barcelona.1976. (243 orri.)
- Snyders, Georges. "¿Adónde se encaminan las pedagogías sin normas?". ED. Paidos. Barcelona. 1976.(305 orri.)
- Solá, Pere. "Las escuelas racionalistas en Cataluña (1909-1939)". ED.Tusquets Editor. Barcelona.1976.
- Stirner, Max. "El falso principio de nuestra educación". ED.Pequeña Biblioteca Calamvs Scriptorivs. Barcelona.1980.
- Tiara Ferre, Alejandro."Educación Libertaria y Revolución social ".ED.Escuela Abierta. UNED.Madrid. 1987.
- Tomasi, Tina. "Breviario del pensamiento educativo libertario". ED. Madre Tierra. Móstoles. 1988.(237 orri.)
- Universidad Federal de Santa Catarina. "Pedagogía Libertaria". ED. DA UFSC. Florianópolis. (Brasil) 1997.

Ikastaroa: **Irakaskuntza metodo alternatiboak**
Hitzaldia: **Gaur egungo Hezkuntza eta Baloreak**
Irakaslea: **Tania Martinez**
Data: **2008ko uztailearen 23-24**

“(…)Sin ir más lejos, nuestra escuela actual es ideológica y se sustenta, potencia y transmite los valores que le pertenecen. El paramos a pensar qué valores transmite y de ahí deducir la ideología que sustentamos, sería un buen ejercicio de reflexión y clarificación. Es más valioso aceptar lo que somos y transmitimos que transmitir sin saber qué es lo que estamos haciendo.

Pero si por ahora, analizamos a las personas que este sistema educativo produce, tal vez nos pongamos en la situación de paliar algunos aspectos.

La escuela tiene una estructura autoritaria con una jerarquía muy delimitada y concreta: Ministerio de educación que dicta las leyes, consejo rector que las transmite y hace cumplir. Es por lo tanto un sistema rígido e impositivo que a través de un determinado currículo y de normas muy estrictas proyectan unos valores y una ética determinada.

¿Qué valores son los que transmite? ¿Qué ética construye en las nuevas generaciones? Si partimos de la máxima de que nadie enseña nada sino que cada persona aprende lo que quiere; el profesorado actual se encuentra bastante frustrado ya que su finalidad es "enseñar" un programa y el alumnado lo que desea es aprender a vivir; aprende lo que le interesa, desestima lo que se le quiere enseñar y memoriza -sin sentido- conceptos carentes de utilidad y que olvida en cuanto "puede comenzar a vivir". Y mientras esto sucede, durante casi dieciocho años de la vida: para un@s y una media de casi cuarenta años para otr@s, una estructura de piedra, verjas, puertas cerradas, castigos, notas, horarios rígidos, programas, exámenes, cámaras de seguridad...etc. ahogan las ansias de vida y felicidad de un@s y otr@s .

Pasarse la vida profesional tratando de imponer a la gente joven el aprendizaje de

unos larguísimos programas, realizando constantes y traumáticos exámenes, aburridísimas evaluaciones, implacables notas, frustrantes suspensos...algún que otro aprobado y pocos notables y sobresalientes, no parece un resultado muy gratificante para la realización personal de l@s trabajadores de la enseñanza y la educación. No es de extrañar el índice tan alto de profesionales de este ramo que sufren depresiones u otras psicopatologías.

Sabemos que un estado de frustración continuada ocasiona más o menos manifestaciones de violencia y esa violencia se hace manifiesta en las relaciones existentes entre alumnado y profesorado, alumnado contra alumnado, profesorado, alumnado y familias en todos en desacuerdo y con finalidades e intereses diferentes. Todo un cúmulo de realidades que consigue que nos encontremos con unas generaciones jóvenes desajustadas, violentas, competitivas, discriminativas, apáticas, acrílicas, apolíticas y expresamente conservadoras. Todo ello consecuencia expresa del sistema educativo que se padece.

Toda esta situación ha producido una importante crisis de valores, porque se han considerado valores: el dinero y el éxito personal por encima de los valores humanos universales. Y la escuela se ha hecho eco de ellos y ha colaborado en desestimados y obviarlos, mientras potenciaba un sistema competitivo que reforzaba la construcción de personalidades carentes de objetivos "nobles" en sus vidas, buscando una cotidianidad acomodaticia, sin compromiso y explícitamente conservadora.

El aspecto más significativo del que adolece el sistema educativo actual, es la desconsideración que hace de la educación en la Responsabilidad.

Responsabilidad supone la capacidad de responder desde un@ mism@ a los compromisos adquiridos; es decir, responder de lo que se es, responder de lo que se hace, responder de lo que se dice para lo cual es condición primaria que la persona sea y se sienta autónoma, qué es lo mismo que decir con capacidad para dar y responder a sus propias normas y directrices de vida.

La educación en la responsabilidad ha de comenzar con los primeros años de la vida, a la par que las criaturas comienzan su proceso de evolución, maduración y desarrollo, una de las primeras cosas que deben aprender es a responsabilizarse de su cuerpo (higiene), de su salud (alimentación-movimiento-juego) y de sus emociones (autorregulación). Aprendizajes que no se realizan normalmente por considerar que las criaturas pequeñas están totalmente indefensas y obviando, lamentablemente, su enorme capacidad de asimilar y realizar infinidad de actitudes, aptitudes y comportamientos nuevos. A partir de estas edades, las criaturas deben ir progresivamente determinando y asumiendo nuevas y complejas responsabilidades que las convertirán en personas independientes capaces de conseguir cotas cada vez más amplias de libertad.

Libertad y responsabilidad son dos valores que van siempre unidos, ya que de la puesta en práctica de uno se genera la amplitud del otro.

La juventud actual carece de sentido de la responsabilidad y por ello sus posibilidades de libertad son bastante inexistentes. El carecer de sentido de la responsabilidad, presupone que estas personas son dependientes, sumisas, adaptativas, egoístas, inseguras y sobre todo lo más importante: agresivas y violentas. Ya que el proceso natural de autonomía e independencia que la persona requiere para desarrollarse y madurar se encuentra frustrado sobre todo por la dependencia y la sumisión, lo cual genera actitudes patológicas, potenciando una juventud deseducada, vulnerable y de fácil conducción, a no ser que tanta violencia acabe por generar una sociedad alarmada que, con facilidad, demande y justifique gobiernos totalitarios y tiránicos ya que cuando no se sabe ser libre, la dependencia y la sumisión reclaman, para su seguridad, más represión y más limitación de las libertades individuales.”

Josefa Josefa Martín Luengo
Colectivo Paideia
Mérida
www.paideiaescuelalibre.org

SUMMERHILL, Leiston, Suffolk kondatua, Erresuma Batua

► Sarrera bezela A.S Neill eskolaren fundatzaileak idatzitako 'Summerhill - a radical approach to child rearing' liburuaren kapitulu batetik ateratako lerro batzuk dituzue.

A.S. Neill gure garaiko hezitzaile haundienetarikoen bat bezela kontzideratuta dago. UNESCO-k munduko 100 hezitzaile eta pentsalari influenteen artean kokatu izan du, eta 1999.eko Abenduaren "Times Educational Supplement"-ek, azkenengo milenium-eko hamabi hezitzaile haundienetarikoen artean izendatu izan du. Beren idatziak, garaiko beste pentsalari radikalekin batera ala nola Bertrand Russell, ezarritako ordenu eta baloreen kontra egin zuten.

Lerro hauek, haurren hezkuntza eta askatasunaren inguruan autorearen ikusmira esfidatzaileen adibide da. Eta gaur egun Summerhill eskolak dituen estatutuak dituzten historia eta forma ulertzeko balioarriak dira.

"I hold that the aim of life is to find happiness, which means to find interest. Education should be a preparation for life. Our culture has not been very successful. Our education, politics, and economics lead to war. Our medicines have not done away with disease. Our religion has not abolished usury and robbery. The advances of the age are advances in mechanism – in communications and computers, in science and technology. New wars threaten, for the world's social conscience is still primitive.

If we feel like questioning today, we can pose a few awkward questions. Why does man hate and kill in war when animals do not? Why does cancer increase? Why are there so many suicides? So many insane sex crimes? Why the hate that is racism? Why the need for drugs to enhance life? Why backbiting and spite? Why is sex obscene and a leering joke? Why degradation and torture? Why the continuance of religions that have long ago lost their love and hope and charity? Why, a thousand whys about our vaunted state of civilised eminence!

I ask these questions because I am by profession a teacher, one that deals with the young. I ask these questions because those so often asked by teachers are the unimportant ones, the ones about school subjects. I ask what earthly good can come out of discussions about French or ancient history or what not when these subjects don't matter a jot compared to the larger question of life's fulfilment – of man's inner happiness.

How much of our education is real doing, real self-expression? Handwork is too often the making of a wooden box under the eye of an expert. Even the Montessori system, well known as a system of directed play, is an artificial way of making the child learn by doing. It has nothing creative about it. In the home the child is always being taught. In almost every home there is at least one ungrown-up grownup who rushes to show Tommy how his new engine works. There is always someone to lift the baby up on a chair when the baby wants to examine something on the wall. Every time we show Tommy how his engine works we are stealing from that child the joy of life – the joy of discovery – the joy of overcoming an obstacle. Worse! We make that child come to believe that he is inferior, and must depend on help.

Parents are slow in realising how unimportant the learning side of school is. Children, like adults, learn what they want to learn. All the prize-giving and marks and exams side-track proper personality development. Only pedants claim that learning from books is education. Books are the least important apparatus in a school. All that any child needs is the three R's; the rest should be tools and clay and sports and theatre and paint and freedom.

Most of the schoolwork that adolescents do is simply a waste of time, of energy, of patience. It robs youth of its right to play and play and play; it puts old heads on young shoulders. When I lecture to students at teacher training colleges and universities, I am often shocked at the ungrownupness of these lads and lasses stuffed with useless knowledge. They know a lot; they shine in dialectics; they can quote the classics – but in their outlook on life many of them are infants. For they have been taught to know, but have not been allowed to feel. These students are friendly, pleasant, eager, but something is lacking – the emotional factor, the power to subordinate thinking to feeling. I talk to these of a world they have missed and go on missing. Their textbooks do not deal with human character, or with love, or with freedom, or with self-determination. And so the system goes on, aiming only at standards of book learning – it goes on separating the head from the heart.

It is time that we were challenging the school's notion of work. It is taken for granted that every child should learn mathematics, history, geography, science, a little art, and certainly literature. It is time we realised that the average young child is not much interested in any of these subjects.

I prove this with every new pupil. When told that the school is free, every new pupil cries, "Hurrah! You won't catch me going to lessons!" I am not decrying learning. But learning should come after play. And learning should not be deliberately seasoned with play to make it palatable. Learning is important – but not to everyone. Nijinsky could not pass his school exams in St. Petersburg, and he could not enter the State Ballet without passing those exams. He simply could not learn school subjects – his mind was elsewhere. They faked an exam for him, giving him the answers with the papers – so a biography says. What a loss to the world if Nijinsky had really to pass those exams!

Creators learn what they want to learn in order to have the tools that their originality and genius demand. We do not know how much creation is killed in the classroom with its emphasis on learning.

I have seen a girl weep nightly over her geometry. Her mother wanted her to go to university, but the girl's whole soul was artistic. The notion that unless a child is learning something the child is wasting his time is nothing less than a curse – a curse that blinds thousands of teachers and most schools inspectors. Classroom walls and the National Curriculum narrow the teacher's outlook, and prevent him from seeing the true essentials of education. His work deals with the part of the child that is above the neck; and perforce, the emotional, vital part of the child is foreign territory to him. Indifferent scholars who, under discipline, scrape through college or university and become unimaginative teachers, mediocre doctors, and incompetent lawyers would possibly be good mechanics or excellent bricklayers or first rate policemen.

I would rather Summerhill produced a happy street sweeper than a neurotic prime minister. In all countries, capitalist, socialist or communist, elaborate schools are built to educate the young. But all the wonderful labs and workshops do nothing to help Jane or Peter or Ivan surmount the emotional damage and the social evils bred by the pressure on him from his parents, his schoolteachers, and the pressure of the coercive quality of our civilisation. The function of the child is to live his own life – not the life that his anxious parents think he should live, nor a life according to the purpose of the educator who thinks he knows best. All this interference and guidance on the part of adults only produces a generation of robots.

We set out to make a school in which we should allow children freedom to be themselves. In order to do this we had to renounce all discipline, all direction, all suggestion, all moral training, all religious instruction. We have been called brave, but it did not require courage. All it required was what we had – a complete belief in the child as a good, not an evil, being. Since 1921 this belief in the goodness of the child has never wavered; it rather has become a final faith."

A.S. Neill

► Hurrengo lerroetan, berriz, gaur egun Summerhill eskolak dituen estamentu eta printzipioak aurkesten dira:

Summerhill General Policy Statement

1. To provide choices and opportunities that allows children to develop at their own pace and to follow their own interests.

Summerhill does not aim to produce specific types of young people, with specific, assessed skills or knowledge, but aims to provide an environment in which children can define who they are and what they want to be.

2. To allow children to be free from compulsory or imposed assessment, allowing them to develop their own goals and sense of achievement.

Children should be free from the pressure to conform to artificial standards of success based on predominant theories of child learning and academic achievement.

3. To allow children to be completely free to play as much as they like.

Creative and imaginative play is an essential part of childhood and development.

Spontaneous, natural play should not be undermined or redirected by adults into a "learning experience" for children. Play belongs to the child.

4. To allow children to experience the full range of feelings free from the judgement and intervention of an adult.

Freedom to make decisions always involves risk and requires the possibility of negative outcomes. Apparently negative consequences such as boredom, stress, anger, disappointment and failure are a necessary part of individual development.

5. To allow children to live in a community that supports them and that they are responsible for; in which they have the freedom to be themselves, and have the power to change community life, through the democratic process.

All individuals create their own set of values based on the community within which they live. Summerhill is a community, which takes responsibility for itself. Problems are discussed. All members of the community, adults and children, irrespective of age, are equal in terms of this process.

Informazio gehiago:

- www.summerhillschool.com.uk
- 'Summerhill - a radical approach to child rearing', A.S Neill-ek idatzitako liburuan.